

Flexibel

HOMME IDZERDA

FOTO: SIMONE VAN ES

'We worden steeds meer in een keurslijf gedwongen waarin steeds minder ruimte overblijft om zelf na te denken.'

Op een terras hoorde ik een interessant gesprek. Een terrasbezoeker wil twaalf bitterballen bestellen. Volgens de ober is dit niet mogelijk. Ze verkopen alleen porties van acht. De klant kan kiezen tussen acht en zestien bitterballen. De uiteindelijke oplossing is dat vier bitterballen worden weggegooid. Het gemopper over de flexibiliteit van de ober is duidelijk aanwezig. De discussie over de rekening heb ik niet meer afgewacht.

Flexibiliteit is een eigenschap die over het algemeen sterk wordt gewaardeerd en in de accountancy zelfs onmisbaar is. Hoe goed we ons best ook doen. Veel aspecten zijn niet te plannen. Een klant die slecht oplevert, onverwachte ziekte of andere uitval, een spoedklus die tussendoor moet. Altijd hebben we wel iets dat ervoor zorgt dat we flexibel moeten zijn. Als gevolg van een gebrek aan medewerkers is deze flexibiliteit steeds minder aanwezig.

Ook een andere flexibiliteit ontbreekt. In toenemende mate zorgen de regeltjes ervoor dat we ons werk op een specifieke manier moeten inrichten. Steeds meer worden we in een keurslijf gedwongen waarin steeds minder ruimte overblijft om zelf na te denken. De controles die we uitvoeren, zijn alleen maar goed uitgevoerd op het moment dat aan alle formaliteiten is voldaan.

Het is de vraag in hoeverre accountants nog worden getraind om zelf na te denken en flexibel te zijn. Omdat de controlewerkzaamheden steeds meer een trucje beginnen te lijken, is de kans groot dat nadenken over klantspecifieke werkzaamheden naar de achtergrond verschuift. Het lijkt wel alsof we in toenemende mate gericht zijn op het laten lijken op een goede controle in plaats van daadwerkelijk een goede controle uit te voeren. Als de algemene documenten maar aanwezig zijn.

Een constatering die overigens ook door de AFM is gedaan. Uit een eerste onderzoek blijkt dat een groot deel van de accountantskantoren standaard werkprogramma's en kwaliteitssystemen hanteert zonder deze te hebben aangepast aan de specifieke situatie. Blijkbaar is hier te veel gefocust op het proces en minder op de inhoud.

Daartegenover heeft de AFM ook veel opmerkingen over het niet hebben vastgelegd van zaken. Daarbij kan ik mij niet aan de, wellicht onterechte, indruk onttrekken dat hierbij wel een goede controle kan zijn uitgevoerd, maar dat vastleggingen niet hebben plaatsgevonden op de wijze zoals de toezichthouder dat graag ziet.

Laten we voorkomen dat we ons te veel richten op de hoeveelheid bitterballen. Het belangrijkste is dat we niet onze mond verbranden.